

برای هنرمند گرامی؛ صابر سهرابی

خیام نابغه‌ی بی نظیر

«قسمت سوم»
محمد رحیمی

است: آدم بدون اینکه اطلاعی از سرنوشت معین شده ام داشته باشم، می روم بدون آنکه رغبتی بر رفتنم باشد، اکنون که این آمدن و رفتن را بدون اراده پذیرفته ام به چه دلیل و با چه تقصیری باید در فردا پاسخگو رفتار بی اراده خود باشم.» (مقدمه رباعیات، آذر ۷۸)

برمن قلم قضا چو بی من راندند
بس نیک و بدش را زچه از من دانند
دی بی من و امروز جودی بی من تو
فردا به چه حجتیم به داروخوانند (خیام)

خیام؛ این نابغه ایرانی، با بهره گیری از میراث گرانمای نیکان خود، عرفان، که لطیف ترین اندیشه بشری است و در اصل، همان روح شکیبایی و بردباری ایرانی، در مقابل فجایع هولناکی که از هجوم متجاوزان، اسکندرو اعراب به این سرزمین رسیده و هوشمندی بی بدیل خود، مکتب فکری متفاوتی بنا نهاد که در دیگر اندیشمندان تداوم یافت، نگاه حیرت انگیز «اوژن یونسکو»!

جهان هستی، از اندیشه خیام نسخه ای شفا بخشی است؛ از آمدن بهار و از رفتن دی

علی ده باشی (نویسنده کتاب: می و مینا، درباره خیام): تردیدی نیست آن وجه خیام که در جهان مورد توجه است، برمی-گردد به این زمینه شناخت خیام از انسان و تنهایی‌ها و درون پیچیده و چند لایه ای که خودش نسبت به مسایل مختلف ابراز می کند و تأثیرگذار می شود، اندیشه جهان شمول خیام؛ دلیل خاصی ندارد که ما در کره ای زمین زندگی می کنیم، این حرف در ۹ قرن پیش، بیانی مدرن است «پیشین»

رباعیات خیام بیش از هر کتابی به تصویر کشیده شده که در واقع به تصویر کشیدن شعر است!

آیدین آغداشلو: «با کشف فیتزجرالد، نوع خاصی نقاشی [در اروپا] به وجود می آید که اگر به مجموعه های چاپ شده دیوان فیتزجرالد نگاه کنیم می بینم که چقدر متنوع اند و چقدر هنرمندان مهم کار کرده اند، هنرمندان مهم قرن نوزدهم، حتا سعی می کنند، به وسیله تکنو گرافی، نوشته، تیر و اسم کتاب را با خوشنویسی شرقی اسلامی هماهنگ می کنند، یعنی با قلم نی می نویسند و بعضی جاها نقطه می گذارند! تا حس خوشنویسی شرقی داشته باشند.» (پیشین)

تا کی غم آن خورم که دارم یا نه
وین غم به خوشدلی گذارم یا نه
پر کن قبح باد که معلوم نیست
این دم که فرو برم پرآرم یا نه (خیام)

معنی کرمانشاهی (شاعر و ترانه سرا): «تکنای که خواننده انگلیسی و اروپایی با خواندن مطالب خیام خوردنی، یک تکنای عمیق تاریخی بود که افسوس هرگز در کشور ما و حتی در محیط دانشگاهی ما مورد بررسی و مطالعه قرار نگرفت، با این تکان عمیق انگلیسی های دقیق و سخت کوش فیمیند که می شود بر عمر ناپایدار بی اعتنا بودی می شود با احوال مستان و بی خبرانه به دنیای تشریفاتی پشت پا زد و می شود برای رستگاری انسان و آزادی آزادگان و راحت خیالی اندیشمندان آرزوی جهان بهتری داشت و می شود در بازسازی این کهنه ورق با شادایی و شور آفرینی خود را مهیم ساخت و همزمان با خیام زمرمه کرد: گر برفلکم دست زبای چون بزداں برداشتمی من این فلک را زرمیان

و از نو فلک دگر چنان ساختمی
که آژاده به کام خود رسیدی آسان
فصلیت نشانان اورپایی درحال جوش با خواندن این عبارات و اندیشه های خیام نیشابوری، چنان به جوش آمدند که خیام ایرانی خیام جهانی شد، خیام در تمامی گفته ها و اشعارش یک پایه فکری را دنبال می کرده

و از نو فلک دگر چنان ساختمی
که آژاده به کام خود رسیدی آسان
فصلیت نشانان اورپایی درحال جوش با خواندن این عبارات و اندیشه های خیام نیشابوری، چنان به جوش آمدند که خیام ایرانی خیام جهانی شد، خیام در تمامی گفته ها و اشعارش یک پایه فکری را دنبال می کرده

که در ذهن دارند و کاری از دستان بر نمی آید، این پیام را دارد: که آرام باشند و با وضع موجود بسازند و از این عمر کوتاه لذت ببرند، در واقع خیام، آرامش و سازش را تجویز می-کند.

از جمله ی رنگان این راه دراز
باز آمده کیست؟ تا به ما گوید راز
بس برساین در راهه ی آرزونایز
تا هیچ نمائی که نمی آبی باز
چون عمر به سر رسد چه شیرین وجه تلخ
پیمانته چو پرشود به بغداد وجه بلخ
می نوش که بعد ازمن تو پناه بسی
از سلخ به غره آید از غره به سلخ
یک قطره ی آب بود با دریا شد
یک ذره ی خاک با زمین یکتا شد
آمد شدن تو اندرین عالم چیست؟
آمد مگسی بپدید و نا پیدا شد (خیام)

تأثیر پذیری خیام، از پیشینیان: رودکی، شاعر بزرگ، آغاز قرن چهارم هجری می زیسته، وی نخستین بار به شعر فارسی قاعده ی معین داد و سلطان شاعران لقب گرفت، بزرگترین کارش نظم «کلیله و دمنه» است، اندیشه این شاعر دربارهی زندگی و مرگ و نگاه او به جهان هستی در آثارش را به طور مختصر در این آیات ملاحظه می کنیم:

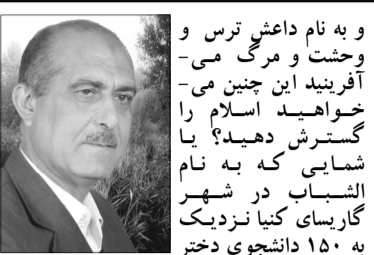
شاد زی با سیاه چیمان شاد
که جهان نیست جز فسانه و باد
ز آمده، نگذشته، نباید بود
وز گذشته، نکرده، باید یاد
من و آن جعد می غالیه یوی
من و آن ماهروی حور نژاد
نیک بخت آن کسی داد و بخورد
شور بخت آنکه او نخورد و ننداد
باد و ابرست این جهان و فوس
باده پیش آزرچه بادا باد (رودکی)

در تجلیل و تعریف از می؛ که همان مایع گلگون سکر آرزوست و هنرش، می گوید:
می آرد شرف مردمی می پلید
و آزاده نژاد، از درم خرید
می آزاده برون آرد، از بد اصل
فراوان هنرست، اندرین نپید
و زمان میگساری و بهترین ایام را اینگونه بیان می دارد:
هر آنکه که خوردی می، خوش آنگهست
خاصه جو گل و یاسمن دمید
بسا حصن بلندا که می گشاد
بسا کره ای نوین که می گشید
بسا دون بخیا که می بخورد
کرمی به جهان در پراگنید (رودکی)

روی به مهراب نهادن چه سود
دل به بخارا و بتان طراز
ایزد ما و سوسه عاشقی
از تو پذیرد، نپذیرد نماز (رودکی)
ادامه دارد...

عرفان زمینی خیام، به انسانهای خواستار تغییر و تلاشگر برای ساختن جهانی مطابق میل خود

اسلام، دین ماست یا شما؟!!

و به نام داعش ترس و وحشت و مرگ می-آفریند این چنین می-خواهید اسلام را گسترش دهید؟ یا شمای که به نام الشیاب در شهر گازیب کبنا نزدیک ۱۵۰ دانشجوی دختر

به قتل عام کردید، شما از اسلام چه می-دانید؟ تنها دغدغه شما همچون طالبانی که در پاکستان دهها دانش آموز و معلم را به خاک و خون کشید، مبارزه با دانش پژوهی است. آیا تنها دغدغه شما، زنان و دختران است؟ واقعا نگرانی شما چیست که در افغانستان به جان یک زن مسلمان افتادید (فرخنده، دانشجوی افغانی)؟ و به جرم قرآن سوزی آن احترام دارد و به تبع آن،

هر دین داری چه مسلمان و چه غیرمسلمان نیز کرامت دارد. حال آنانی که طی چند دهه گذشته و به ویژه بیش از ۴ سالی که از تحولات سیاسی در کشورهای عربی پا به عرصه دینداری گذاشته اند و از آسیا تا آفریقا را جولانگاه خویش کرده اند که به چه باور دارند؟ اگر بگویید حرمت یکتاپرستان را نگه نداشته اند، فوراً به غیرمسلمان بودن متهم می-کنند. خوب اگر بیرون این مذهب و یا آن کسانیه که با حضرت محمد(ص) فرستاده پروردگار و پیامبر بزرگ اسلام باور و ایمان آورده اند را به مسلمان بودن می-پذیرند و یا در این دینی و دینداری شان و در اسلام القاعده ایسان جایی دارند. اگر چنین است پس چرا به جرم پیرو این مذهب و یا آن مذهب بودن، باید معجزات شوند؟ آیا آنانی که ریختن خون شیعه را مباح می-دانند نقش امام اول شیعیان حضرت علی(ع) که از نخستین ایمان آوردگان به اسلام و از نزدیکترین افراد به پیامبر(ص) بوده است را نفی نمی-کنند؟

کسی که در حق قاتل خود نیز اوصاف روا داشت و بیش از عدالت، چیزی طلب نکرد و باور این مذهب و یا آن مذهب بودن، باید معجزات شوند؟ آیا آنانی که ریختن خون شیعه را مباح می-دانند نقش امام اول شیعیان حضرت علی(ع) که از نخستین ایمان آوردگان به اسلام و از نزدیکترین افراد به پیامبر(ص) بوده است را نفی نمی-کنند؟ کسی که در حق قاتل خود نیز اوصاف روا داشت و بیش از عدالت، چیزی طلب نکرد و باور این مذهب و یا آن مذهب بودن، باید معجزات شوند؟ آیا آنانی که ریختن خون شیعه را مباح می-دانند نقش امام اول شیعیان حضرت علی(ع) که از نخستین ایمان آوردگان به اسلام و از نزدیکترین افراد به پیامبر(ص) بوده است را نفی نمی-کنند؟ کسی که در حق قاتل خود نیز اوصاف روا داشت و بیش از عدالت، چیزی طلب نکرد و باور این مذهب و یا آن مذهب بودن، باید معجزات شوند؟ آیا آنانی که ریختن خون شیعه را مباح می-دانند نقش امام اول شیعیان حضرت علی(ع) که از نخستین ایمان آوردگان به اسلام و از نزدیکترین افراد به پیامبر(ص) بوده است را نفی نمی-کنند؟

چرا به جان مسلمانان افتاده اند؟ چرا هر روز ساکنان آن می-پایند اما این آنکند چند میلیون ساله سکونت انسان روی زمین هم هزاران قصه و حکایت تلخ و ناگوار دارد. پیدایش و خلقت آدمها، تنها چهره این کردگی خاکی را تغییر نداده، که با تغییرات زندگی خود هم دگرگون شده است.

با این همه رتبه هیچ نتوانم گفت و به عنوان سرفه‌هایی تعریف می‌کنند که بعد از آن زمان عارف معروفی بود و به ریاضت و جدت او توفیق مشغول شد و چندی سال در خدمت این عارف بود. عطار سپس قسمتی از عمر خود را به رسم سالکان

در مقایسه با عمر زمین، آدمها از جوان‌ترین ساکنان آن می‌پایند اما این آنکند چند میلیون ساله سکونت انسان روی زمین هم هزاران قصه و حکایت تلخ و ناگوار دارد. پیدایش و خلقت آدمها، تنها چهره این کردگی خاکی را تغییر نداده، که با تغییرات زندگی خود هم دگرگون شده است.

با این همه رتبه هیچ نتوانم گفت و به عنوان سرفه‌هایی تعریف می‌کنند که بعد از آن زمان عارف معروفی بود و به ریاضت و جدت او توفیق مشغول شد و چندی سال در خدمت این عارف بود. عطار سپس قسمتی از عمر خود را به رسم سالکان

در مقایسه با عمر زمین، آدمها از جوان‌ترین ساکنان آن می‌پایند اما این آنکند چند میلیون ساله سکونت انسان روی زمین هم هزاران قصه و حکایت تلخ و ناگوار دارد. پیدایش و خلقت آدمها، تنها چهره این کردگی خاکی را تغییر نداده، که با تغییرات زندگی خود هم دگرگون شده است.

علمی - فرهنگی

۲۵ فروردین، روز بزرگداشت عطار نیشابوری

کارشناس ارشد تاریخ

بیان مقاصد عرفانی خود بهترین راه را که همان آوردن کلام ساده و بی‌پیرایه و خالی از هرگونه آرایش است انتخاب کرده است. او اگر چه در ظاهر کلام و سخن خود آن وسعت اطلاع و استحکام سخن استادانی همچون سنایی را ندارد ولی هم‌گفتار ساده که از سوختگی دلی هم چون او باعث شده که خواننده را مجلوب نماید و همچنین کمک گرفتن او از تمثیلات و بیان داستانها و حکایات مختلف یکی دیگر از جاذبه های آثار او می باشد و او سرتنق عرفای نامی بعد از خود همچون مولوی و جامی قرار گرفته و آن دو نیز به مدح و ثنای این مرشد بزرگ پرداخته اند چنانکه مولوی گفته است:

طریقت در سفر گذراند و از مکه تا ماوراءالنهر به مسافرت پرداخت و در این سفرها بسیاری از مشایخ و بزرگان زمان احقاق عطار کرد. عطار مردی پرکار و فعال بوده چه در آن زمان که به شغل عطاری و طبابت اشتغال داشته و چه در دوران پیری خود که به گوشه گیری از خلق زمانه پرداخته و به سرودن و نوشتن آثار منظوم و منثور خود مشغول بوده است.

فریدالدین ابو حامد محمد بن ابوبکر ابراهیم بن اسحاق عطار نیشابوری، یکی از شعرا و عارفان نام آور ایران در اواخر قرن ششم و اوایل قرن هفتم هجری قمری است.

وی در فریه کدن کن یا شادباخ که در آن زمان از توابع شهر نیشابور بوده به دنیا آمد. از دوران کودکی او اطلاعاتی در دست نیست جز اینکه پدرش در شهر شادباخ به شغل عطاری که همان دارو فروشی بود مشغول بوده که بسیار هم در این کار ماهر بود و بعد از وفات پدر، فریدالدین کار پدر را ادامه می دهد و به شغل عطاری مشغول می شود. او در این هنگام نیز طبابت هم می کرده تا زمانی که آن انقلاب روحی در وی به وجود آمد و در این مورد داستانهای مختلفی بیان شده که معروفترین آن این است که: روزی عطار در دکان خود مشغول به معامله بود که

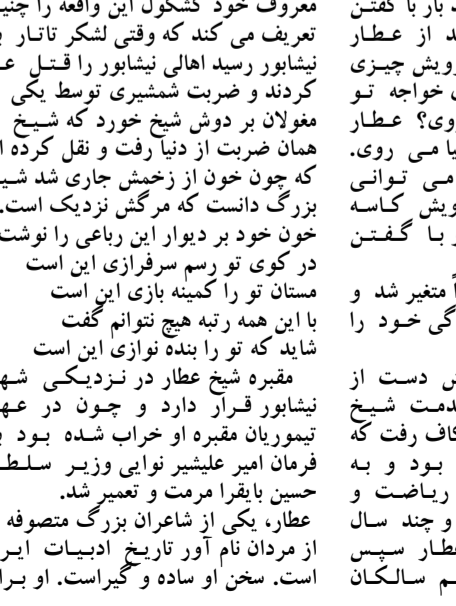
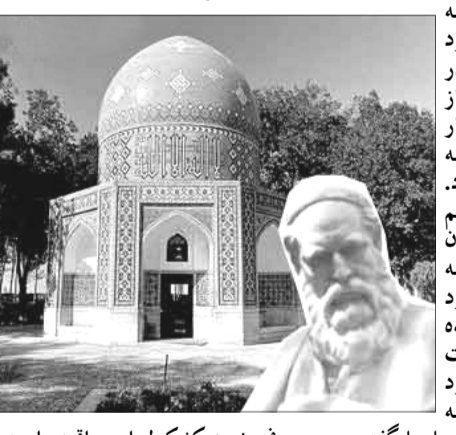
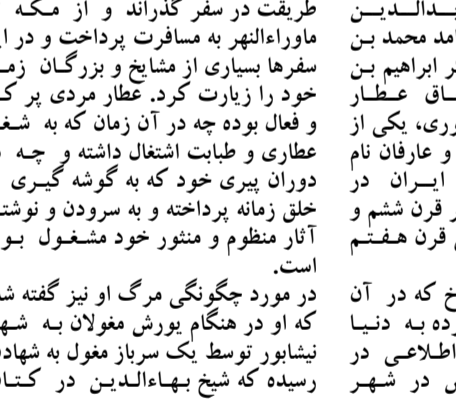
عطار روح بود و سنایی دو چشم او تا از بی سنایی و عطار آمدیم اما شایخ به دو دسته منظوم و منثور تقسیم می شود.

معروف خود کسکول این واقعه را چنین تعریف می کند که وقتی لشکر تاتار به نیشابور رسید اهالی نیشابور را قتل عام کردند و ضربت شمشیری توسط دلی از مغولان بر دوش شیخ خورد که شیخ با همان ضربت از دنیا رفت و نقل کرده اند که چون خون از زخمش جاری شد شیخ بزرگ دانست که مرگش نزدیک است. با خون خود بر دیوار این رباعی را نوشت:

معروف خود کسکول این واقعه را چنین تعریف می کند که وقتی لشکر تاتار به نیشابور رسید اهالی نیشابور را قتل عام کردند و ضربت شمشیری توسط دلی از مغولان بر دوش شیخ خورد که شیخ با همان ضربت از دنیا رفت و نقل کرده اند که چون خون از زخمش جاری شد شیخ بزرگ دانست که مرگش نزدیک است. با خون خود بر دیوار این رباعی را نوشت:

معروف خود کسکول این واقعه را چنین تعریف می کند که وقتی لشکر تاتار به نیشابور رسید اهالی نیشابور را قتل عام کردند و ضربت شمشیری توسط دلی از مغولان بر دوش شیخ خورد که شیخ با همان ضربت از دنیا رفت و نقل کرده اند که چون خون از زخمش جاری شد شیخ بزرگ دانست که مرگش نزدیک است. با خون خود بر دیوار این رباعی را نوشت:

معروف خود کسکول این واقعه را چنین تعریف می کند که وقتی لشکر تاتار به نیشابور رسید اهالی نیشابور را قتل عام کردند و ضربت شمشیری توسط دلی از مغولان بر دوش شیخ خورد که شیخ با همان ضربت از دنیا رفت و نقل کرده اند که چون خون از زخمش جاری شد شیخ بزرگ دانست که مرگش نزدیک است. با خون خود بر دیوار این رباعی را نوشت:

۱۵ نشانه سرطان که زنان باید جدی بگیرند

اکثر زنان کاملاً از وضعیت

بستانهای خود آگاه هستند، حتی اگر به طور منظم خودشان آنها را معاینه نکنند، و می‌دانند که باید مراقب ظهور توده در آنها باشند. اما این تنها علامتی نیست که در پستان ظاهر می‌شود که احتمالاً به‌وجود سرطان اشاره دارد.

معرفان می‌گویند که باید تغییر رنگ و ضخیم شدن پوست پستان هم بررسی شود، زیرا ممکن است نشانگر شکل نادر اما مهاجمی از سرطان به نام سرطان التهابی پستان باشد.

معمولاً زنان بیشتر از مردان نسبت به انجام معاینات توصیه شده پزشکی و غربالگری‌ها توجه نشان می‌دهند. اما وضعیت همواره این گونه نیست و باید به برخی نشانه‌ها توجه جدی کنند.

وجود خون در لبنی که نباید باشد
معرفان می‌گویند که اگر زنی در ادرار یا مدفوع خود خون ببیند، نباید تصور کند ناشی از بواسیر (هموروئید) است، زیرا امکان دارد او دچار سرطان روده بزرگ و راست روده باشد؛ اینگونه دیدن خون در لگن توات باید در واقع ناشی از خونریزی مهبل باشد (اگر زن دوره قاعدگی خود را سبزی می‌کند، اما اگر در دوره قاعدگی به سر نمی‌برد باید به پزشک مراجعه کند تا او با انجام بررسی‌های لازم بتواند احتمال وجود سرطان مثانه یا کلیه را رد کند.

درد آزاردهنده شکم و افسردگی
متخصصان می‌گویند هر زنی که شکم درد دارد و احساس افسردگی می‌کند باید به پزشک مراجعه نماید. برخی از محققان متوجه شده‌اند بین افسردگی و سرطان لوزالمعده ارتباطی وجود دارد، اما این رابطه هنوز کاملاً روشن نشده است.

کاهش وزن ناگهانی
تعداد زیادی از زنان بسیار خوشحال می‌شوند و نشان کاهش باید، بدون آنکه زحمتی به خود داده باشند. اما محققان می‌گویند که در صورت کاهش یافتن توده‌های بدن (به‌عنوان مثال ۴.۵ کیلوگرم طرف مدت یک ماه از وزن بدن کاسته شود بدون آنکه فعالیت بدنی افزایش یافته یا مقدار غذای مصرفی کمتر شده باشد) باید به پزشک مراجعه کرد، و اینکه کاهش توده‌ها بدون وزن بدن نشانه وجود سرطان است، مگر آنکه خلاف آن ثابت شود.

خونریزی‌های غیر عادی
محققان می‌گویند زنانی که هنوز یائسه نشده‌اند معمولاً به خونریزی بین دوره‌های قاعدگی توجه نمی‌کنند و همچنین تمایل دارند خونریزی دستگاه گوارش را نادیده بگیرند، زیرا دچار این اشتباه می‌شوند که این خونریزی مربوط به دوره قاعدگی آنها است؛ و اینکه خونریزی بین دوره‌های قاعدگی؛ مخصوصاً اگر زن مربوطه معمولاً دارای دوره‌های قاعدگی منظمی باشد، نشان می‌دهد که باید به پزشک مراجعه نمود.

تغییرات پوستی
اکثر مردم می‌دانند که باید متوجه تغییرات در حال‌های پوستی باشند، زیرا این تغییرات یکی از نشانه‌های کملاً شناخته شده سرطان پوست است. اما محققان می‌گویند ما باید مراقب تغییرات در رنگدانه‌دار شدن (پگمانتاسیون) پوست خود هم باشیم.

احساس نفخ
نفخ آن قابل رایج است که بسیاری از زنان صرفاً به آن عادت می‌کنند. اما ممکن است نفخ به وجود سرطان تخمدان اشاره داشته باشد. دیگر علائم سرطان تخمدان شامل شکم درد یا درد لگن، احساس به سرعت سیر شدن (حتی هنگامی که شخص زیاد غذا نخورده باشد)، و مشکلات مربوط به دستگاه ادراری است، به‌عنوان مثال شکم احساس می‌کند باید فوراً به دستشویی برود. اگر نفخ تقریباً هر روزه اتفاق افتد و به مدت بیشتر از چند هفته ادامه یابد، باید با پزشک مشورت نمود.

تغییرات در حال‌های پوستی
اکثر مردم می‌دانند که باید متوجه تغییرات در حال‌های پوستی باشند، زیرا این تغییرات یکی از نشانه‌های کملاً شناخته شده سرطان پوست است. اما محققان می‌گویند ما باید مراقب تغییرات در رنگدانه‌دار شدن (پگمانتاسیون) پوست خود هم باشیم.

تغییرات در حال‌های پوستی
اکثر مردم می‌دانند که باید متوجه تغییرات در حال‌های پوستی باشند، زیرا این تغییرات یکی از نشانه‌های کملاً شناخته شده سرطان پوست است. اما محققان می‌گویند ما باید مراقب تغییرات در رنگدانه‌دار شدن (پگمانتاسیون) پوست خود هم باشیم.

وضعیت سینه